

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

XVIII Міжнародна
науково-практична конференція
молодих вчених, курсантів та студентів

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Львів-2023

МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ, АНГЛІЙСЬКОЮ,
ПОЛЬСЬКОЮ МОВАМИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

*XVIII Міжнародної науково-практичної
конференції молодих вчених, курсантів та
студентів*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Львів – 2023

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

- Голова:** **Василь ПОПОВИЧ** – т.в.о. проректора з науково-дослідної роботи Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, доктор технічних наук, професор;
- Заступники голови:** **Сергій ЄМЕЛЬЯНЕНКО** – начальник відділу організації науково-дослідної діяльності, к.т.н., ст. досл., ЛДУ БЖД;
Василь КАРАБИН – д.т.н., доцент, начальник Навчально-наукового інституту психології та соціального захисту, ЛДУ БЖД;
Андрій ЛІН – к.т.н., доцент, начальник Навчально-наукового інституту пожежної та техногенної безпеки, ЛДУ БЖД;
Ольга МЕНЬШИКОВА – к.ф.-м.н., доцент, заступник начальника Навчально-наукового інституту цивільного захисту, ЛДУ БЖД;
- Члени наукового комітету:** **Henryk POLCIK** – PhD, SEW, Cracow, Poland;
Rafal MATUSZKIEWICZ – MSFS, Warsaw, Poland;
Oksana TELAK – Doctor of Sciences, MSFS, Warsaw, Poland ;
Oliver WICHE – PhD, TUBAF, Freiberg, Germany ;
Izabella GRABOWSKA-LEPCZAK – PhD, MSFS, Warsaw, Poland ;
Dariusz SKALSKI – Doctor of Sciences, Professor, UPES, Gdansk, Poland;
Jerzy TELAK – Doctor of Sciences, Professor, ASE, Warszawa, Poland;
Ausra MAZEIKIENE – Doctor of Technical Sciences, Associate Professor, Professor of the Department of Environmental Protection and Water Engineering, VGTU;
Юрій СТАРОДУБ – д.ф.-м.н., професор, професор відділу організації науково-дослідної діяльності, ЛДУ БЖД;
Роман ЛАВРЕЦЬКИЙ – к.і.н., доцент, учений секретар Університету, ЛДУ БЖД;
- Члени оргкомітету:** **Юрій РУДИК** – д.т.н., доцент, головний науковий співробітник відділу організації науково-дослідної діяльності, ЛДУ БЖД;
Ярослав КИРИЛІВ – к.т.н., с.н.с., старший науковий співробітник відділу організації науково-дослідної діяльності, ЛДУ БЖД;
Іван ПАСНАК – к.т.н., доцент, заступник начальника Навчально-наукового інституту пожежної та техногенної безпеки, ЛДУ БЖД;
Ірина БАБІЙ – к.пед.н., заступник начальника Навчально-наукового інституту психології та соціального захисту, ЛДУ БЖД;
Тарас БОЙКО – к.т.н., заступник начальника Навчально-наукового інституту пожежної та техногенної безпеки, ЛДУ БЖД;

Олег СТОКАЛЮК – к.т.н., заступник начальника Навчально-наукового інституту цивільного захисту, ЛДУ БЖД;

Тетяна ВОЙТОВИЧ – доктор філософії (PhD), науковий співробітник відділу організації науково-дослідної діяльності, ЛДУ БЖД;

Юрій КОПИСТИНСЬКИЙ – к.т.н., начальник докторантури, ад'юнктури, ЛДУ БЖД;

Роман ЯКОВЧУК – д.т.н., доцент, начальник кафедри цивільного захисту та комп'ютерного моделювання екогеофізичних процесів, ЛДУ БЖД;

Олег ПАЗЕН – к.т.н., начальник кафедри наглядово-профілактичної діяльності та пожежної автоматики, ЛДУ БЖД;

Андрій САМЛЮ – к.ю.н., доцент, т.в.о. начальника кафедри права та менеджменту у сфері цивільного захисту, ЛДУ БЖД;

Андрій КУЗИК – д.с.-г.н., професор, завідувач кафедри екологічної безпеки, ЛДУ БЖД;

Євген МАРТИН – д.т.н., професор, професор кафедри інформаційних технологій та систем електронних комунікацій, ЛДУ БЖД;

Олег ЗАЧКО – д.т.н., професор, професор кафедри права та менеджменту у сфері цивільного захисту, ЛДУ БЖД;

Андрій ЦЮПРИК – д.пед.н., доцент, завідувач кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук, ЛДУ БЖД;

Олександр МІРУС – к.т.н., доцент, завідувач кафедри промислової безпеки та охорони праці, ЛДУ БЖД;

Дмитро КОБИЛКІН – к.т.н., голова ради молодих вчених Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, ЛДУ БЖД;

Андрій ГАВРИСЬ – к.т.н., доцент, старший викладач кафедри цивільного захисту та комп'ютерного моделювання екогеофізичних процесів, ЛДУ БЖД;

Ірина КОЧМАР – викладач кафедри екологічної безпеки, ЛДУ БЖД;

Назар БУРАК – к.т.н., доцент, доцент кафедри інформаційних технологій та систем електронних комунікацій, ЛДУ БЖД;

Олег КОВАЛЬЧУК – ад'юнкт кафедри права та менеджменту у сфері цивільного захисту, ЛДУ БЖД;

Володимир МИРОШКИН – ад'юнкт кафедри наглядово-профілактичної діяльності та пожежної автоматики, ЛДУ БЖД;

Оксана СТЕЛЬМАХ – к.психол.н., доцент, заступник начальника кафедри практичної психології та педагогіки, ЛДУ БЖД;

Володимир МАРИЧ – к.т.н., старший викладач кафедри промислової безпеки та охорони праці, ЛДУ БЖД;

УДК 614.84

**ТЕРИТОРІАЛЬНІ ГРОМАДИ. ОРГАНІЗАЦІЯ БЕЗПЕКИ
ТА ЗАХИСТУ ГРОМАД ТА ТЕРИТОРІЙ**

Альона Майстренко

В.В. Придатко

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

В умовах інтенсивного запровадження зміни форм влади, та відповідно децентралізації влади, територіальні громади, як новостворені адміністративні одиниці, зіштовхується з вирішенням питання забезпечення безпеки населення та територій від надзвичайних ситуацій та пожеж. На даний час організація функціонування заходів безпеки в обсягах адміністративних одиниць новостворених громад є великою проблемою, з урахуванням відсутності посиленої допомоги з боку держави та, поки що, усвідомлення у суб'єктів господарювання потреби у створенні і підтриманні недержавних форм рятувальних служб. Відповідно, подібний стан справ зумовлює необхідність проведення певних досліджень та розроблення на їх основі параметрів розвитку та функціонування пожежних та рятувальних підрозділів недержавної форми утворення.

Ключові слова: рятувальна служба, територіальна громада, пожежна охорона.

**TERRITORIAL COMMUNITIES. SECURITY ORGANIZATION
AND PROTECTION OF COMMUNITIES AND TERRITORIES**

Alona Maistrenko

V.V. Prydatko

Lviv State University of Life Safety

In the conditions of intensive implementation of changes in the forms of power and, accordingly, decentralization of power, territorial communities, as newly created administrative units, face the issue of ensuring the safety of the population and territories from emergency situations and fires. Currently, the organization of the functioning of security measures in the scope of administrative units of newly created communities is a big problem, taking into account the lack of assistance from the state and, so far, the awareness of business entities of the need to create and support non-state forms of rescue services. Accordingly, such a state of affairs makes it necessary to conduct certain studies and develop based on them, the parameters of the development and functioning of fire and rescue units of a non-state form of formation.

Keywords: rescue service, territorial community, fire protection.

Розвиток територіальних громад, насамперед під час ведення проти нашої держави військової агресії, є процесом складним. Забезпечення населення доступом до інформації, організація надання послуг у сфері

побуту і промисловості, організація освітнього і виховного процесу, забезпечення купівельної спроможності і виробничих потужностей – це одні із основних задач, що поставила держава перед новими формами місцевих органів влади, в особі громад.

Проте всі перелічені заходи повсякденної діяльності та поступового розвитку громади в певний період часу отримують необхідність у захисті від надзвичайних ситуацій і подій та пожеж, що в свою чергу викличе потребу у розвитку певної системи рятувальної служби, знову ж таки, яку необхідно буде фінансувати і підтримувати її оперативність і здатність виконувати дії за призначенням.

Безпека життєдіяльності є складним як організаційним, так і технічним процесом, який потребує належної підтримки на всіх рівнях влади, постійного моніторингу та координування дій.

До переліку факторів та завдань, що стоять перед територіальними громадами для успішного створення рятувальних підрозділів та в подальшому їх розвитку й підтримання, входять: визначення оптимального місця розміщення пожежного депо з урахуванням вимог нормативного часу доїзду та обмеження часу вільного розвитку пожежі; будівництво депо, або пристосування існуючих будівель, для розміщення техніки, обладнання та особового складу рятувальних служб; створення комфортних умов праці, щодо перебування на чергуванні та певних видів преміювання; проведення підготовки особового складу та підтримання в подальшому їх кваліфікації; забезпечення рятувального підрозділу необхідною технікою, обладнанням та спорядженням; забезпечення фінансування на паливно-мастильні матеріали, деталі і матеріали для проведення ремонту техніки, обладнання і приміщень та багато іншого. Реалізація зазначених заходів є обов'язковою з метою створення та успішного функціонування підрозділів.

Проте, ще на початку планування до створення рятувальних підрозділів постають проблеми, одна з яких - визначення оптимального місця розміщення депо, вимогами ДБН В.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» зазначено і радіус обслуговування не більше 3 км і одночасно час доїзду в сільській місцевості не більше 20 хв, необхідно враховувати радіус обслуговування чи час доїзду?

Потребується, ще до початку планування та реалізації заходів розміщення депо урахувати пожежної та техногенної навантаги, а також особливості регіону, що підлягає захисту з боку рятувального підрозділу, та відповідно визначити вид та категорію рятувального підрозділу. Існує, за необхідності або відсутності можливості дотримання оптимальних зон обслуговування, можливість організації декількох рятувальних підрозділів для захисту окремо територій громади і окремо потужностей виробництва.

Наступною проблемою розміщення депо рятувального підрозділу є прив'язка до місцевості з урахуванням наявних джерел поповнення

вогнегасних речовин, транспортні розв'язки і мережі, що не завжди відповідають умовам «ближче-швидче».

Зважаючи на окреслені проблеми, постає необхідність у створенні алгоритму прийняття рішень та оцінки місця розміщення рятувальних підрозділів. Найкраще при апробації до існуючих територіальних громад, їх подальшого розвитку, розвитку інфраструктури тощо, зарекомендував себе алгоритм Дейкстри. Обраховані на його базі моделі є найпростішими для висування пропозицій, виявлення обмежень та невідповідностей.

Література

1. Кодекс цивільного захисту України.
2. ДБН В.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій».
3. Про затвердження порядку функціонування добровільної пожежної охорони: Постанова Кабінету міністрів України № 564 від 17.07.2013.

References

1. Codex of Civil Protection of Ukraine.
2. ДБН В.2.2-12:2019 «Planning and development of territories».
3. On approval of the procedure for the operation of voluntary fire protection: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 564 dated 07/17/2013.